Euroopa Parlament
2024-2029

VASTUVÕETUD TEKSTID

P10_TA(2026)0152

Hiina uus „etnilise ühtsuse ja progressi“ seadus ning etniliste identiteetide järjest suurem allasurumine

Euroopa Parlamendi 30. aprilli 2026. aasta resolutsioon Hiina uue „etnilise ühtsuse ja progressi“ seaduse ning etniliste identiteetide järjest suurema allasurumise kohta (2026/2703(RSP))

Euroopa Parlament,

– võttes arvesse kodukorra artikli 150 lõiget 5 ja artikli 136 lõiget 4,

A. arvestades, et vähemuste rahvusliku või etnilise, kultuurilise, usulise ja keelelise identiteedi kaitse põhineb rahvusvahelisel tavaõigusel, nagu on kajastatud ÜRO deklaratsioonis rahvus- või etnilistesse, usu- ja keelevähemustesse kuuluvate isikute õiguste kohta; arvestades, et kõik riigid peavad neid norme järgima;

B. arvestades, et 12. märtsil 2026 võttis Hiina Rahvakongress vastu etnilise ühtsuse ja progressi edendamise seaduse, millega integreeritakse veelgi riiklikku ideoloogiat ja seatakse hiina keel hariduses, avalikus elus ja meedias esikohale ning tõhustatakse etniliste vähemuste, sealhulgas tiibetlaste, hueide, uiguuride, mandžude ja mongolite identiteedi institutsionaliseeritud represseerimist ja nende assimileerimist; arvestades, et see seadus erineb oluliselt Hiina 1984. aasta piirkondliku etnilise autonoomia seadusest;

C. arvestades, et seaduse eksterritoriaalne ulatus võimaldab võtta vastutusele välismaal viibivaid isikuid, keda peetakse Hiina „etnilist ühtsust“ kahjustavaks;

D. arvestades, et Hiina inimõiguste olukorra halvenemine on pingestanud tema suhteid ELiga; arvestades, et inimõiguste, demokraatia ja õigusriigi austamine peaks olema ELi suhetes Hiinaga kesksel kohal;

1. mõistab teravalt hukka Hiina repressiivse assimilatsioonipoliitika ja sellest tulenevad universaalsete inimõiguste rikkumised, sealhulgas Tiibetis, Xinjiangis ja Sise-Mongoolias;

2. väljendab sügavat muret vastuvõetud etnilise ühtsuse ja progressi edendamise seaduse pärast, millega edendatakse avalikult assimilatsioonipoliitikat ning piiratakse eri rühmade kultuurilisi, usulisi ja keelelisi vabadusi nii Hiinas kui ka väljaspool;

3. nõuab tungivalt, et Hiina tunnistaks selle seaduse kehtetuks, täites seeläbi oma rahvusvahelisest õigusest tulenevaid kohustusi seoses mittediskrimineerimise ning etniliste ja usuvähemuste kaitsmise ja edendamisega;

4. kutsub nõukogu üles aktiveerima kogu maailmas rakendatava inimõiguste rikkujate vastase ELi sanktsioonirežiimi ametnike ja üksuste suhtes, kes vastutavad selle seaduse väljatöötamise ja rakendamise eest;

5. taunib seaduse eksterritoriaalseid sätteid, mis kujutavad endast piiriülest represseerimist; nõuab tungivalt, et kõik ELi liikmesriigid peataksid väljaandmislepingud Hiinaga, et kaitsta ELis elavaid tagakiusatud isikuid selle seaduse alusel piiriülese represseerimise ohu eest;

6. on kindlalt vastu Hiina ametivõimude katsetele sekkuda Tiibeti budistlike vaimsete juhtide tunnustamisse ja koolitusse; rõhutab, et dalai-laamade järgnevus on puhtalt religioosne küsimus, mis tuleb kindlaks määrata üksnes vastavalt Tiibeti budistlikele traditsioonidele;

7. nõuab Hiina poliitvangide, sealhulgas Choktrul Dorje Ten Rinpoche, Palden Yeshi, Sahharovi auhinna laureaadi Ilham Tohti, 11. Pantšen-laama Gedhun Choekyi Nyima ja Mongoolia aktivisti Hada viivitamatut vabastamist; kutsub Euroopa välisteenistust, komisjoni ja liikmesriike üles jätkama nende juhtumite tõstatamist Hiinaga suhtlemisel;

8. kutsub ÜRO inimõiguste ülemvolinikku üles esitama Hiina kohta ajakohastatud olukorraaruande, milles käsitletakse konkreetselt 2026. aasta seadust;

9. on seisukohal, et selle seaduse kehtestamine ja jõustamine toovad ELi ja Hiina suhetele kaasa tõsised tagajärjed;

10. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon liikmesriikidele ja teistele ELi institutsioonidele, Hiina valitsusele, ÜRO-le ja Tiibeti eksiilvalitsusele.